
Алмашій Іван Іванович
старший викладач, Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СЕМІНАРІВ

Свідоме засвоєння й оволодіння екологічною культурою має розпочатись з дитинства, одночасно з засвоєнням положень загальної культури [2, с. 255]. Підґрунтям екологовідповідного стилю життєдіяльності людини в суспільстві є наступні елементи [1, с. 10]:

- змістовної;
- ціннісної;
- моделювання природовідповідної діяльності.

Одними з найефективніших наукових заходів у закладах вищої освіти є науково-практичні семінари, які організовуються для студентів та молодих вчених.

Завдання НТ «Наука майбутнього» МДУ:

- залучення осіб, які навчаються та працюють в університеті, до науково-дослідної роботи та створення умов для розкриття їх наукового і творчого потенціалу;
- організація та розвиток співробітництва з іншими вищими навчальними закладами, науковими установами та організаціями, міжнародного наукового і культурного співробітництва;
- надання інформаційної та іншої допомоги студентам, аспірантам, докторантам і молодим вченим МДУ в проведенні наукових досліджень;
- сприяння фаховому працевлаштуванню студентів та аспірантів; - сприяння розвитку молодіжних наукових ініціатив;
- сприяння представленню, захисту і реалізації професійних, інтелектуальних, юридичних і соціально-побутових прав та інтересів студентів, аспірантів та молодих вчених[4].

Одним із головних завдань науково-практичного семінару є реалізація механізмів екологосоціальної регуляції та екологовідповідної поведінки:

- встановлення та підтримка соціальних зв'язків як в навчальному процесі так і поза ним, гуртування навколо наукової ідеї та її спільне опрацювання з використанням сучасних комунікаційних платформ;
- створення екологічних навчальних програм, в яким презентуються екологічні моделі взаємодії «Природа-Людина» в різних наукових напрямках;
- формування екологічної свідомості та екологічної культури через прийняття екологовідповідних норм, правил та завдань.

Науково-практичні семінари проводяться з дотриманням соціально-психологічних характеристик групи [3, с. 141]: екологічна спрямованість групи; організованість групи; психологічний клімат групи; референтність; інтелектуальна активність і комунікабельність; емоційна комунікабельність; вольова комунікабельність.

В Мукачівському державному університеті науковим товариством молодих науковців, студентів, аспірантів, докторантів «Наука майбутнього» проводяться також науково-практичні семінари з напрямів дослідження екологічної та економічної психології:

I. Тема заходу: «Соціальний медіамаркетинг в освіті». Дата проведення: 02 листопада 2016 року. Кількість учасників: близько 50 осіб. Мета проведення заходу: семінар присвячено розгляду інструментарію соціального медіамаркетингу, який може бути використаний у системі освіти. Питання до обговорення: теоретичні основи соціального медіа маркетингу; соціальний медіамаркетинг у вищій школі; соціальний медіамаркетинг психологічної служби ВНЗ.

II. Тема заходу: «Екологопросвітницька робота в початковій школі». Дата проведення: 2 квітня 2018 року. Кількість учасників: близько 50 осіб. Мета проведення заходу – розглянути основні форми екологопросвітницької роботи, які включають елементи гри і моделювання ситуацій поведінки в природньому середовищі і дозволяють підвищити потенціал формування екологічної культури в молодшому шкільному віці. Питання для обговорення: педагогічні основи екологопросвітницької роботи; екологічні оповідання для молодшого шкільного віку .

III. Тема заходу: «Готовність молоді до сімейного життя». Дата проведення: 12 листопада 2018 року. Кількість учасників: близько 30 осіб. Мета проведення заходу – висвітлити соціально-психологічні аспекти проблеми готовності студентської молоді до сімейного життя. Презентувати дослідження студентів-психологів з даної проблематики. Питання для обговорення: соціально-психологічні аспекти готовності молоді до сімейного життя; дослідження студентів психологів з проблематики готовності молоді до сімейного життя.

На данному заході також були презентовані дослідження за темою: «Екологовідповідний стиль життєдіяльності сучасної сім'ї», «Сучасна сім'я з високим рівнем екологічної культури».

IV. Тема заходу: «Психологічний портрет підприємця». Дата проведення: 16 жовтня 2019 року. Кількість учасників: близько 45 осіб. Мета проведення заходу – висвітлити теоретичні аспекти психологічного портрету підприємця. Презентувати дослідження студентів-психологів з даної проблематики. Питання для обговорення: інтелектуальні особливості підприємницької діяльності; комунікативний аспект підприємницької діяльності; мотиваційно-вольовий аспект підприємницької діяльності.

Сучасні вимоги до підприємницької діяльності привертає увагу студентів та молодих вчених у ракурсі екологічності результатів підприємницької діяльності у зв'язки з динамічною інтенсивністю такого напрямку в системі «Людина-Природа».

V. Тема заходу: «Сучасні ігрові форми в екологічному вихованні дітей». Дата проведення: 25 жовтня 2018 року. Кількість учасників: близько 30 осіб. Мета проведення заходу – розглянути основні сучасні форми екологопросвітницької роботи, які включають елементи гри і моделювання ситуацій поведінки в природньому середовищі і дозволяють підвищити потенціал формування екологічної культури в дошкільному та молодшому шкільному віці. Питання для обговорення: педагогічні основи екологопросвітницької роботи з дітьми; сучасні ігрові форми екологічної роботи з дітьми.

VI. Загальноуніверситетський семінар-практикум за темою «Екологічний та енергетичний менеджмент» відбувся 16 квітня 2019 року. Мета проведення заходу – висвітлити теоретичні аспекти екологічного та енергетичного менеджменту. Презентувати дослідження студентів-психологів з даної проблематики. Обговорювались проблеми теоретичні аспекти екологічного та енергетичного менеджменту. Також презентовано дослідження студентів-психологів з даної проблематики, в яких розглянуто природоцентризм як критерій втілення новацій в енергетиці.

VII. Тема заходу: «Організація наукової роботи студентів». Дата проведення: 26 грудня 2019 року. Кількість учасників: близько 25 осіб. Мета проведення заходу – через вивчення, критичний аналіз наукових праць досвідчених істориків допомогти студентам у написанні власної статті. У процесі навчання в університеті найуспішнішим гуртківцям буде надано можливість опублікувати власну статтю в одному з наукових виданнях університету. Питання для обговорення: технологія роботи над науковою статтею; процес підготовки наукової статті.

VIII. «Екологічна фотографія» відбувається кожного року починаючи з 2015 року.

Висновки. Врахування елементів екологічної культури при проведенні загальноуніверситетських семінарів та формування природовідповідного способу життєдіяльності спрямовує молодого дослідника з різних галузей науки враховувати екологічність ідеї наукового дослідження та її результатів. Важливим стає формування у науковця світоглядної позиції сприйняття суспільством екологічність результатів наукового дослідження, а не результатів взагалі. В подальшому є важливи опрацювання бази методичних розробок щодо екологізації наукових заходів для молоді, зокрема науково-практичних семінарів.

Використані джерела

1. Алмашій І. І. Особливості формування екологічної культури молоді природоцентричного типу в діяльності громадських організацій / І. І. Алмашій// Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота», 2014. - №30. – С.9-13.
2. Мусієнко М. М. Екологія. Охорона природи: Словник-довідник. / М. М. Мусієнко, В. В. Серебряков – К.: Т-во «Знання», КОО, 2007. - 624 с.
3. Москаленко В. В. Соціально-психологічні закономірності становлення економічної культури молоді: монографія / В.В.Москаленко, О.В.Лавренко,

Н.М.Дембицька, І.К.Зубіашвілі [та ін.]; за ред.. В.В.Москаленко – К.: Педагогічна думка, 2015. – 405 с.

4. Положення про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених «Наука майбутнього» Мукачівського держаного університету [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу: <https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/hgc.pdf>

Барчі Беата Василівна

*кандидат психол. наук, старший викладач,
Мукачівський державний університет,
Мукачево, Україна*

THE ROLE OF ENVIRONMENT FOR THE PSYCHOLOGICAL WELL-BEING OF A PERSONALITY

At the present stage of the development of human society and the strengthening of its impact on the environment because of scientific and technological progress, the practical significance of the environmental role for the psychological well-being is increasing. It should be the scientific basis of measures for the use and protection of natural resources for the preservation of the environment. Problems of ecological substantiation of projects of human activity and management of investment processes taking into account requirements of environmental protection are rather urgent at present times.

Environmental psychology studies: environmental cognition; environmental behaviour; environmental assessment; human reactions to interactions with the environment and environmental stress that arises in this regard.

In turn, environmental psychology studies three important areas that differ in the vector of interaction in the systems "Individual - Environment", "Man - Nature". Environmental psychology studies the scientific and practical aspects of the impact on the human psyche and behaviour, natural and anthropogenic environmental factors and conditions that have psychologically attributive nature («aggressiveness of the information environment, «psychological tension» of the educational environment, or «limited» spatial environment spectacles). The environmental protection (environmental psychology) explores the psychological aspects of human protective action on the environment.

This area is closely related to a special area such as the psychology of environmental consciousness. Extreme psychology, which deals with the theory and practice of critical mental states, is psychological aspects of training, support and rehabilitation of a person working or in an extreme situation (from the intensity of interpersonal interaction to natural and manufactured disasters) (Nisbet E., 2011). The psychology of the information environment, formed by a set of subjects of information interaction or action; information intended for use by subjects of the

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>